

NIEUWE UITDAGINGEN DOOR VERANDERENDE ENERGIEWERELD

De energiewereld is volop in beweging. Dit heeft ook zijn weerslag op het energiemanagement van tuinbouwbedrijven. Telers krijgen te maken met nieuwe uitdagingen, zo signaleert AgroEnergy. Het wordt bijvoorbeeld steeds ingewikkelder om overzicht te houden, de continuïteit te waarborgen en kosten te minimaliseren. Ook doen nieuwe energiemarkten hun intrede en worden telers gedwongen om na te denken over verduurzaming van hun energievoorziening.

Tekst: Ank van Lier, Fotografie: Linda Straathof

De ontwikkelingen op energiegebied volgen elkaar in rap tempo op. Eén van de meest in het oog springende trends is de opmars van elektriciteit uit wind en zon. Daarnaast worden de elektriciteitsnetten van steeds meer Europese landen aan elkaar gekoppeld. "Als gevolg hiervan zijn de elektriciteitsprijzen in ons land steeds meer afhankelijk van de prijzen en de situatie in landen als Duitsland, Frankrijk en België", zegt Chris Feijen, Hoofd EnergieManagement bij AgroEnergy. "Waaait het in de landen om ons heen bijvoorbeeld minder en kan hier minder elektriciteit uit wind worden opgewekt, dan heeft dat meteen invloed op de stroomprijzen hier. De koppeling met het buitenland en de toename van de duurzame elektriciteitsproductie resulteren in meer volatiele elektriciteitsprijzen, de fluctuaties zijn groter."

Meer keuze in warmtevoorziening

Ook op de gasmarkt is het nodige aan de hand. Verduurzaming vormt ook hier het toverwoord. De hoeveelheid gas uit traditionele bronnen neemt af en onder meer groen gas wint terrein. Daarnaast kan een teler anno 2020 op steeds meer manieren warmte produceren: niet alleen via de traditionele ketel, maar bijvoorbeeld ook door middel van geothermie of met een warmtepomp. Verder zijn open warmtenetten in opmars, waarop naast geothermiebronnen bijvoorbeeld ook biomassaketels zijn aangesloten. "Via deze netten kunnen telers, naast warmtevoorziening door middel van hun ketel of WKK, ook een beroep doen op andersoortige warmte. Kortom: het aantal keuzemogelijkheden om als teler te voorzien in je warmtebehoefte, wordt groter."

De fluctuaties in prijsvorming en het brede palet aan keuzemogelijkheden maken het energiemanagement op een tuinbouwbedrijf tot een steeds grotere uitdaging. "Het wordt complexer", zegt Feijen. "Dit wordt nog eens versterkt door het feit dat tuinbouwbedrijven groter worden. Hierdoor

V.I.n.r. Co ten Wolde, Chris Feijen en Robert Meijer

wordt het een stuk lastiger om grip op en overzicht te houden over je energiezaken en hier het maximale uit te halen. Het energiemanagement van je bedrijf er even 'bij' doen is anno 2020 dan ook niet meer mogelijk. Je moet continu alert zijn en focus houden." Ook het onder controle houden van de energiekosten wordt er volgens Feijen niet eenvoudiger op. "Doordat de prijzen steeds meer fluctueren, wordt het op het juiste moment in- en verkopen van energie belangrijker, maar ook ingewikkelder. Terwijl het wel cruciaal is om wat dit betreft het moment suprême te kiezen.

CO TEN WOLDE, ENERGIESPECIALIST BIJ AGROENERGY:

'SÁMEN DE ENERGIE-UITDAGINGEN VAN VANDAAG HET HOOFD BIEDEN'

"Als energiespecialist begeleid ik telers bij het optimaliseren van hun energiemanagement. Hoe intensief die begeleiding is, dat verschilt. Bij klanten die werken met slimme energieoplossingen' als BiedOptimaal of BiedOptimaal Intraday check ik dagelijks de geautomatiseerde energiebiedingen die uitgaan. De programma's zijn betrouwbaar, maar de weersvoorspellingen kunnen bijvoorbeeld afwijken van de werkelijkheid. Indien nodig overleg ik met de teler over het aanpassen van biedingen. Klanten die niet met deze diensten werken, spreek ik vier tot zes keer per jaar. Voor hen ben ik vooral een sparringpartner. Hoe ontwikkelt de markt zich, vergt dit aanpassingen in de in- en verkoopstrategie, et cetera. Op die manier help ik telers om overzicht te houden, de continuïteit en stabiliteit van hun energiemanagement te waarborgen en de energiekosten zo laag mogelijk te houden. Dat laatste is ons belangrijkste doel. Daarnaast spar ik met telers over hun bedrijfsontwikkeling. Bijvoorbeeld over wat de meest interessante verduurzamingsoptie is. Dit onderbouw ik desgewenst met berekeningen. Ik merk dat telers steeds meer ontzorgd willen worden als het gaat om energiemanagement. Tegelijkertijd willen ze ook meer gedetailleerde informatie - bijvoorbeeld over de verdeling van hun energiekosten -, om de juiste keuzes te kunnen maken op energievlak. Dat komt onder meer voort uit het feit dat het energiemanagement op bedrijven steeds complexer wordt. Bijvoorbeeld omdat steeds meer sprake is van externe warmteleveringen en het aantal energiemarkten toeneemt. Dat vraagt om goede afwegingen en de juiste actie op het juiste moment. Daar kunnen datagedreven diensten een belangrijke rol in vervullen, maar kan ik als energiespecialist ook bij helpen. Op die manier bieden we de energie-uitdagingen van vandaag echt sámen het hoofd."

Energie is immers een belangrijke kostenpost voor een teler."

Meerdere energiemarkten

Ook het groeiende aantal elektriciteitsmarkten maakt het energiemanagement complexer. Naast de APX-markt is er vandaag de dag bijvoorbeeld een intradaymarkt en een markt voor noodvermogen. De laatste markt was voorheen een maandveiling, maar is sinds 1 september een dagveiling. Dat betekent dat tuinders per dag moeten beslissen of ze meedoen op deze markt, met welk vermogen

en tegen welke prijs. "Door al deze ontwikkelingen wordt het steeds ingewikkelder om te bepalen op welke markt je het beste actief kunt zijn op een bepaald moment en tegen welke condities", zegt Feijen. "Eén enkel persoon kan dit niet meer overzien; ondersteuning door een energiespecialist wordt meer een must. Maar ook datagedreven oplossingen kunnen hier een rol in vervullen."

Volwaardig energiepartner

Naast alle genoemde zaken dwingen de marktontwikkelingen telers ook om na te denken over verduurzaming. Er zijn wat dit betreft tal van mogelijkheden: zonne-energie, geothermie, een biomassaketel, et cetera. "Voor telers is het vaak lastig om te bepalen wat economisch gezien de beste keuze is voor een bepaalde locatie. De energiespecialisten van AgroEnergy helpen om hierin overzicht te creëren, en de juiste beslissingen te nemen. Maar ook als het gaat om andere energievraagstukken hebben wij de gewenste kennis in huis, en zijn wij een sparringpartner voor de teler. Kortom: AgroEnergy is een volwaardig partner in energiemanagement. En we bieden slimme energieoplossingen die kunnen helpen om de uitdagingen waar de teler tegenaan loopt het hoofd te bieden. Deze bieden de teler niet alleen rust en zekerheid, maar besparen vooral ook tijd en kosten."

Het is natuurlijk de vraag waar de glastuinbouw over tien of twintig jaar staat op energievlak. Blijven de

ROBERT MEIJER, ENERGIESPECIALIST BIJ AGROENERGY:

'HELPEN OVERZICHT TE HOUDEN IN STEEDS DYNAMISCHERE ENERGIEWERELD'

"De energiekosten per vierkante meter zo laag mogelijk houden; dat is het hoofddoel voor mij als energiespecialist. Om dat voor elkaar te krijgen, ondersteun ik een tuinder bij het maken van keuzes op de korte, middellange en lange termijn. Dat betekent concreet dat ik zorgdraag voor de optimale inzet van installaties, afgestemd op de dagmarkten van gas en elektriciteit, maar dat ik ook meedenk over langetermijninvesteringen in nieuwe energiemiddelen. De dynamiek op de energiemarkten is de laatste jaren gigantisch toegenomen. De energieprijzen zijn grilliger, er is veel veranderd op het gebied van heffingen en nettarieven en er dienen zich nieuwe kansen aan. Denk bijvoorbeeld aan de introductie van de markt voor noodvermogen. Dit alles vraagt om een continue heroverweging van focus en strategie, een teler moet steeds sneller schakelen. Als energiespecialist help ik telers om, ondanks deze toenemende dynamiek, toch overzicht te houden. Bijvoorbeeld door het bieden van specifieke rapportages, die in één oogopslag duidelijk maken op welke vlakken een teler kan bijsturen. En met hulp van onze serviceproducten en slimme energieoplossingen waarborgen we de continuïteit van de energiezaken. 365 dagen per jaar, 7 dagen per week, 24 uur per dag. Ook kijk ik samen met de teler continu hoe hij zijn energiemanagement kan optimaliseren. Ik help hem om in te spelen op de kansen van nieuwe energiemarkten, maar kijk ook wat er mogelijk is qua verduurzaming. Waar liggen de mogelijkheden, maar ook de onmogelijkheden. En wat is er mogelijk qua subsidie en regelgeving? Door dergelijke zaken helder te maken, help ik telers om een verduurzamingsslag te maken en op die manier een 'license to produce' te houden naar de toekomst toe."

ontwikkelingen elkaar in sneltreinvaart opvolgen? "De verduurzamingstrend zet sowieso door; er staan voor de komende jaren gigantisch veel zonne- en windprojecten op stapel. Wat zonne-energie betreft zit er voor volgend jaar bijvoorbeeld al drie gigawatt aan extra vermogen in de pijplijn, als het gaat om windenergie is dat voor de komende jaren zelfs 4,5 gigawatt. Ook de schaalvergroting van bedrijven zal doorgaan. Hierdoor wordt het nog lastiger om overzicht te houden op energiegebied." Feijen benadrukt dat de toenemende volatiliteit op de elektriciteitsmarkt ook kansen biedt voor de tuinbouw. "Telers kunnen namelijk helpen om het net in balans te houden. Bijvoorbeeld door hun WKK of belichting aan of uit te zetten. Samenvattend staat er dus nog een heleboel te gebeuren op energiegebied. En het wordt alleen maar complexer en diverser, de uitdagingen worden groter. Het energiemanagement van je bedrijf, dat kun je als teler niet meer alleen af." ■